

SM
Ca 6
220

SM
Ca 6
220

1036740
SM C*6 220

INSTRUCCIONS

FORMADAS PER LOS MAGNÍFICS Jurats de la Universidat de Mahó, per las quals, cada un dels empleats en la Sanidat, podrà instruirse de la obligació de son Offici.

Dels Jurats, ò sus Diputats.

LOS Vaxells de la Esquadra de Guerra de S. M. (Q. D. G.) arribant al Port de Mahó, serán admesos à Pratica, assegurant el Comandant baix la sua paraule de honor, no haver tocat à Port sospitos, ni comunicat son Equipatge ab Personas que lo fian.

Si los Vaxells vinguesien de part de hauont se fa Quarantena, ò la salut del Equipatge hagués sufert durant el viatge, el Comandant dels Vaxells, será pregat de impedir la comunicació, y desembarch de sos Officials, y Equipatges, fins que la Junta hague resolt sobre las precaucions que deuen pendrer, segons las Ordas Reals.

Luego que el Diputat tindrà noticia de haver entrat en el Port algun Vaxell de Guerra de S. M. passará ab son bot al lloch de son fondeadero per darli Pratica.

Arribant algun Vaxell de Guerra estrangér al Port, enviará un de sos Thinents à la consigna per pendrer la Pratica.

Si ve de part de hauont se fa Quarantena, ò si la salut de son Equipatge hagués sufert durant el viatge, el Comandant del Vaxell será pregat de impedir la comunicació, y desembarch de sos Officials, y Equipatge, y de donar la declaració de son viatge per escrit, juntament ab un Certificat del Cirurgiá de Bordo, sobre la salut que gosa y ha gosat lo Equipatge durant el viatge.

A

Tant

12141800

2
Tant à los Vaxélls de Guerra nacionáls com à los estrangérs , qui farán Quarantena , se los donará practica à sus Bordos.

Arribánt algún Vaxéll mercánt en el Port , venint de part de hauont no es fa Quarantena , podrá luego venir à la consigna á donár son report , y pendrer practica venint però de part de hauont es fa Quarantena , anirá en dretura à la Isla de la quarantena , hauont pendrà las Ordes del Capitá de la Isla , y Lazareto. Effentli permés per este el venir à la consigna ab sa llanxa , ò bot , per donár son repórt , no podrá parlar ab ninguna persona que primer no lo hague donát.

Despues de haver el Capitá del Bastiment prestát el Jurament de dir la veritat , si la Patent no es bruta , la tirará dins la ribella de vinagre posát exprés per esto , y estánt ben mullada , la garde de la consigna , la estendrà sobre de una post , y havent vist lo contingut en ella , se demanará al Capitá ; de hauont vé ? Hauont ha carregát , y de que ? Quin dia partí ? Si la salut en las parts circumvecinas era bona ? Si hey ha dexát molts bastiments , de que nacions eran , de hauont venian , que feyan allí , quant devian partir , y per que part ? Si ha comunicát à alguna terra , ò ab algun bastiment , ò si ha aplegát alguna cosa del Már ? Si son Equipatge es complert , ò si te algun malalt à bordó ? Y tot lo demás que las circunstancias farán mirar necessari per la salut.

Acabada la declaraciò , las cartas seràn tiradas dins el vínagre , y los plechs primer seràn axepàts per los costats , y no se retirarán que no hagen estats ben mullàts ; pero si se judica , ò se sap haveri dins ells alguna roba , ò mostrás de robas , seràn en tal cas aportats al Lazareto , y desclosos per lo Equipatge per fer la Quarantena.

Las Cartas que hey podrá haver per la Cort , solament seràn perfumadas ab aquellas drogues propias per desinfectar.

Si el Bastiment aporta Passatgérs , el Capitá dirà si volen fer la Quarantena en el Lazareto.

Si algun Bastiment venint de part de hauont es fa Quarantena no pot anar en dretura à la Isla de la Quarantena , à causa de vent contrari , ò per qualsevol altre accident , el Capitá , ò Pilòt de la boca del Port , li posará sobravent duas guardas de vista ab un barquet , à la distancia convenient , per guardar die , y nit , que el tal Bastiment no comuniqui.

Si algun Bastiment naufragàs à la boca del Port , ó en qualsevol altra part de la costa , ninguna persona podrá comunicar ab las personas , mercadurias , trosos , ò qualsevol altra cosa del tal Bastiment , encare que se sabés certament que ve de part de hauont no es fa

Qua-

Quarantena, ans be es deurà luego avisar la Sanidat; y si algunas personas de terra, à fi de salvar las personas del Bastiment comunicassen ab ells, ab las mercadurias, ò qualsevol altre cosa del tal Bastiment, quedarán en Quarantena fins altrament sia ordenat per la Sanidat, y lo mateix se entendrà en cas de trobar y aplegar mercadurias, ò affectas que se trobian à la vorera del mar de la costa.

En la consigna se escriuràn en un plech todas las declaraciones dels Capitans, tant per lo que mira la salut, com el comers, las quals seràn exposadas en publich, despues de ser enregistradas en un Llibre exprés per esto. Luego despues de feta la declaració y examinada tota la gent del Bastiment per el Metge, ò Cirurgià, y fet tot lo demes que prevenen las Ordas Reals, y en especial la de 15. Oçtubre 1740, se farà embarcar la guarda qui deurà estar dins el Bastiment tot el temps de la Quarantena.

Del Secretari.

EL Secretari de la Universidat encarregat de la Secretaria de la Sanidat, tindrà las claus del Archiu hauont han de ser posats tots los Llibres, y demés papers tocants à la salut, y deurà firmar lo Inventari de todas las pefas, y cada any se añadirà tot lo que novament entrerà en lo Archiu.

Deurà tenir tots los Llibres, y damés papers be, y en deguda forma, per porer donar un exacte compte y relacio, de tot lo que se li demanarà, y acistirà à todas las deliberacions de la Junta de Sanidat, y á qualsevols parts sia necessari per rahó de son Offici.

Enregistrarà en un Llibre todas las deliberacions, y todas las cartas que se escriuràn, y las que se rebràn, seràn los originals posats dins lo Archiu per orde de datta.

Formarà tots los comptes de gastos de la salut, de las Quarantenas dels Bastiments, y contumafos, y se dexarà copia dins un Llibre exprés per esto, à fi que en qualsevol temps se puguia trobar, y perque no se puguia fer pagar baix pretexte de Quarantena, mes gastos dels que seràn ordenats per la Sanidat.

Del Capitá, ò Pilót de la boca del Port.

Quant arribarà al Port algun Vaxéll de Guerra de S. M. luego avisará la Sanidat, à fi que son Diputat vagia à darli practica.

Al arribo de algun Vaxéll de Guerra Estranger, avisará el Comandant, que envii un de sos Oficials à la Consigna à pendrer la practica.

4
Venint los Vaxélls de Guerra de part de hauont se fa quarantena, pregará los Comandants que fondéin circa la Isla de la quarantena.

No permetrà que ningun Pescador, ò altra llanxa vagie à bordo dels Bastiments qui no tenen la practica, tant sian fora Port, com dins sens tenir una expresa permiciò de la Salut per escrit, y en cas de contravenciò enviará la tal llanxa, ò llanxas à la quarantena, donant avis de lo pasat.

Si algun bastiment demana Pilòt, ò ajuda per entrar en el Port, ninguna llanxa, ni Pescador podrà anar al tal bastiment sens la referida permiciò, ò la del Diputat, ò la del Capitá ò Pilòt de la boca del Port; y en el cas de haver de remolcar, y entrar el bastiment, las llanxas no podràn pèndrer el remolch de bordo, sino que fos de alguna veta de espart, ò las tals llanxas donarán la veta de espart al bastiment per el remolch; tot lo referit solament se enten no estant en perill de perdre'se los bastiments, pues en este cas tot es permès, quedant en quarantena los qui aurian comunicat.

Los homens de la llanxa, ò llanxas qui haurán ajudát, no podràn pèndrer, ò rebre diner, ni cosa alguna de menjar y beurer, ni qualsevol altre cosa sia de tals bastiments, antes que ells no tenguan la entrada, ò be lo podràn rebre à la Consigna quant sia permès.

Si se presenta algun bastiment ab Patent bruta al Port, li farà dar fondo à la boca y luego avísará, y entretant lo farà aguardar de vista per dos barcos, ab tres guardas cada barco, à molta distancia de ell, y no permetrà baix ningún pretextu puguia comunicar á part, ni ab persona alguna.

Del Capitá de la Isla, y Lazareto.

Luego que algun bastiment haurá donat fondo prop de la Isla se informará del Capitá si aporta la Patent neta? De hauont ve? Que es son carrech? Si son Equipatge es complert, y está en salut.

Si las respòstas no donan la menor suspita, la llanxa del bastiment vindrá à la Consigna à donár son report per extens, acompaña-da de una guarda de vista.

Si pero se veu per la declaració que la Parent es bruta, ó que es partit de un paratge, ò escala infectada, ò que algú sia mort durant el viatge, ó que algú estigue malalt de mal sospitòs, no dexará venir la llanxa del bastiment à la Consigna, si que luego donará avis à la Sanidat.

No

No dexará anàr à la Consigna sino duas llanxas de una vegada, y los afeñalará las horas quey podrán anàr, y estar allí, à fi que los altres pugan per torn anari.

Las llanxas no podràn anàr à la Consigna sens la sua permició, à las quals entregará una flamora vermella à fi que sian miradas com à suspectas, y cada vegada regonexará si aportan algun affecta, ó mercaderia.

Fará observar una exacta disciplina en los bastiments en quarantena, y si acás hey hagués algunas disputas de poca importancia entre los Equipatges, ó Passengers, veurà bonament de ferlos finir, pero si de ellas judicás podrian seguirse algunas malas consecuencias advertirá luego la Sanidat, qui ordenará lo convenient.

Observará igualmente que ninguna llanxa. ó bot passia los limites de la Isla de la quarantena, sia per pescar, ó altrament, y en cás de contravenció, tant si ha pogut, com no pendrer los contraventors, avisará luego per fer castigar los culpables, y pendrer las precaucions necessàrias segons el cás.

Quant li serà ordenát, entregará à las guardas dels bastiments en quarantena, una cadena de ferro, y una maleta, per encadenár en las nits las llanxas de tals bastiments.

Los Equipatges dels bastiments en quarantena, no podràn comunicar los uns ab los altres encareque venguian de un mateix paratge, y hagueffen entrats el mateix dia en el Port, ni permetrá, que se donian uns als altres, ningunas cosas, encareque no sian susceptibles.

No dexará embarcár ningunas personas en la Isla de la quarantena, ni parlar ab las personas qui están en quarantena, no tenint permició de la Sanidat per escrit, y en cás de tenirla, será solament per el desembarcadór de baix la casa de las Guardas, que esto se podrá permitir.

Ninguna persona fent quarantena podrá debaxar à la vorera del mar de la Isla à la part de fora, ab pretexto de pescár, ò qualsevol altre sia.

No podrá el Capitá ni las Guardas de la Isla, tenir Cans, Gáts, ni altres animals, sinos que los tingués tencáts, ni dexará desembarcár en la Isla semblants animals, à las personas qui tingan permició de anàr allí.

No podrá pendrer ningun regalo sia ab diner, mercaderia, ò qualsevol altre cosa per petita que sia de las personas fent quarantena, ni de qualsevols otras per cosas tocants á quarantena.

Deurá executar, y fer executar totas las ordas li serán dades per la Sanidat, y totas las nits farà una ó duas visitas per tot el Lazareto, per veurer si se pasa alguna cosa contra las reglas de la salut.

Tindrà un Llibre per asentat lo die que los bastiments entran en quarantena, los dies de las Serenas, el die que comensarán à descarregar el contumàs en el Lazareto, y el die que acabarán; com aximateix la especie y cantidad de contumàs, el die que se li donará practica, y generalment qualsevols altrás ordas sia necessari.

Tindrà especial cuydado que las mercaderias susceptibles, sian desembarcadas, y posadas en el Lazareto del modo, y forma que es ordenat en lo article del Lazareto, y que las de uns propietaris, no sian mescladas ab las de altres.

No dixerá furtir del Lazareto ningunas personas, robas, ó affectas ni mercaderias, que no sia ab orde de la Sanidat per escrit, la qual deurá dir expresament el die de la entrada, y baix de ella, sia el visto de la Real Hazienda, ò de qualsevol de sos Officials per esto destinats.

En cas caygués algun malalt en quarantena, luego avisará la Sanidat, fens que ab pretexte de indisposició leve, ó ab la esperansa que no será res, pugá dexar de avisar.

Serà present quant se ordenará el dar el parfüm als Passatgers, y los farà penjar, y estenderer las suas robas ordinarias dins la casa del parfüm.

Quant arribará algun bastiment en quarantena, posará la bandera y la tindrà mitge hora, y tots los Diumenges y Festas, y quant los Jurats vagien allí igualment la posará.

De las Guardas de la Isla, y Lazareto.

A damés del Capitá Comandant de la Isla de la quarantena y Lazareto, hey haurá, una ò duas Guardas, qui deurán obeir totas, y qualsevols ordas los serán donadas per la Sanidat, y per el Capitá de la Isla y Lazareto, y en ausencia de este la Guarda en comando farà observar à totas las personas fent quarantena, totas las reglas establertas per este affecta, que son à carrech y cuydado del Capitá de la Isla y Lazareto.

De las Guardas dels Bastiments.

LAS Guardas que se empleyaran sobre los bastiments en quarantena seran gent de mar, si es posible, de bona vida, y costums, y de fidelitat en el servici de la salut.

No

No permetran que res sia desembarcat sens orde de la Sanidat , ò del Capitá de la Isla, el qual deurán obeir en tor lo que los ordenarà.

No permetran la comunicació de un bastiment ab altre , encara que vinguesen de una mateixa part, y haguesen entrat el mateix die ni menos que se donian uns als altres ningunas cosas , encare que no sian susceptibles.

Que sempre que la llanxa , ò bot tindrà permiciò del Capitá de la Isla de anar à la Consigna , ò à qualsevol altre part , se deurá embarcar la guarda dins la llanxa , y tindrà la mira que los Equipatges no saltian à terra , sinos que fos per fermar algun garli per la seguretat del bastiment , y en tal cas farán fer lluny las personas que serán per allí.

Quant tindran permiciò de anar à Calasfons , ò à qualsevol altre lloch destinat per fer aygua , no dexarán donar ni pendrer cosa alguna als Equipatges , encare que sian provisions , ni menos dexerán tenirlos conversacions ab las personas que hey podria haver per allí , per no fer el lloch destinat , ni propi per esto.

Las Guardas luego que serán à bordo , visitarán exactament , y ab el major rigor , tots los armaris , caxas , y bauls dels Capitáns , Mariners , y Passatgers , y todas las demás parts del bastiment à fi de verificar si aportan res de susceptible que no hagen manifestat , y esta visita la repetiran per moltes vegades durant la quarantena , per poder afirmar ab jurament el die de la entrada , que no es quedat res de susceptible dins el bastiment.

Si el bastiment es tot ò en part carregat de mercaderias susceptibles , despues de haver descarregat , farán las Guardas ben netejar el bastiment , ò la part hauont estavan las mercaderias de manera que no quedia res , y lo que se haurá agrenat , y aplegat lo farán aportar sobre la Isla , y se cremará.

Quant serà ordenat per la Sanidat , farán las Guardas treurer , y posar todas las robas dels Equipatges al vent , y tindran cuydado que hey estigan tot el temps serà ordenat.

No podran las Guardas pendrer ningun regalo , sia ab diner , ò qualsevol altra cosa per petita que sia , de personas fent quarantena , ó de qualsevols altres personas per cosa tocant à quarantenas.

Si algú de bordo caygués malalt durant la quarantena , luego las Guardas avisaran la Sanidat , ò el Capitá de la Isla , sens que ab el pretexte de poca cosa , ó ab la esperansa que no ferá res , puguian dexar de darne avis.

8
Las Guardas no deurán mesclarse de res que no sia de son Offici, y tractarán los Capitans, Officials, y Passatgers segons llur estat demane.

Si los Capitans, Equipatges, ò Passatgers se oposassen y no volguessen obeir à lo ordenat per las Guardas, estas luego deurán avisar la Sanidat, ó el Capitá de la Isla.

El dia que se deurà dar entrada á algun bastíment, la Guarda de bordo regonaxerà novament las caxas, armaris, bauls, calaxos y tots los rincons del bastíment, per veurer si trobará res de susceptible amagat, y que no sia de us dels Capitans, Mariners, ó Passatgers.

Las Cofas de arròs y llegums serán traspassadas ab una vaqueta de ferro, per veurer si heyá res de susceptible amagat.

Farán treurer en cubierta los matalafos, y transpontins, los quals picarán ab una vaqueta de ferro feta à propòsit, per veurer si heyà alguna pesa de tela, ó qualsevol altra cosa que no sia la llana usual, y tenint la menor suspita, si heyà llana bruta, lli, cañum, ó altra cosa susceptible, los farà descufir, y si acas se encontrás alguna cosa de contumàs que no hagués estada manifestada, luego avisará la Sanidat, à fi que se pugua ordenar lo mes convenient.

Si troba que tot va be, contarà lo Equipatge y Passatgers que seràn à bordo, y si li es ordenat, farà debaxarlos dins la cambra, ó corredor, y los donará la fumada per espay de finch, ó sis minuts, todas las portas, finestras, y escotillons tencats.

Si el bastíment es carregat de grans, y no sia posible poder introducir dins el pou de ell, la prova de ferro per veurer si heyá res amagat, en tal cas la guarda quedarà à bordo, fins que esta averiguació sia feta; y lo mateix se practicarà ab tots los bastíments carregats de altres affectes no susceptibles, que no se hage vist el pou del bastíment.

En cas de alguna contravenció als referits articles, y que las guardas no haurán pogut, ó no los serà estat posible impedir los contraventors, deurán luego avisar.

Las Guardas son obligadas à conformarse ab la present instrucció y en cas de falta per petita que sia, serán llevats de sus empleos, y castigats conforma el cas damenerà.

De la Guarda de la Consigna.

LA Guarda de la Consigna, no permetrà que ningun Capitá, que arribará à la Consigna, parlia ab ninguna persona antes de haver fet son report, ni menos ell podrà demanar ninguna noticia als Capitans, ni Equipatges fins després de la deposició.

No

No dexará mesclar la gent de un bastiment ab la de altre, encareque vinguesen de una mateixa part, y haguesen entrat el matex die, ni menos donarse uns als altres cosas encareque no susceptibles.

No dexará desembarcar res sens orde expresa de la Sanidat, encareque fos cosa no susceptible.

No podrà pendrer, ni rebre ningun present, sia ab diner, ò qualsevol altra cosa per petita que sia, de personas fent quarantena, ò de altres personas per cosa tocant à quarantena.

No podrà donar beurer à las personas fent quarantena ab la gerra de la Consigna, ni ab qualsevol altra cosa en practica, mentres no fos que quedás en los quarantenayres; ni permetrá que entrien cans, ni altres animals en la Consigna, ni en el desembarcadór.

Luego despues del toc de mitg die, y de post el Sol, las llanxas qui seràn à la Consigna deuràn anar à sus bastiments.

De las Guardas dels Passatgers.

LAS Guardas dels Passatgers tindrán cuydado que no comuniquian ab la gent del bastiment ab que hauràn vingut, ni ab altres Passatgers de altres bastiments, ni qualsevols altres personas.

No los dexará pendrer, ni dar cosa alguna, encareque sia no susceptible, à ninguna especia de gent, que no sia en presencia, y ab permició del Capità de la Isla, ni menos los perdràn ja may de la sua vista, à fi de impedir qualsevol comunicació.

Si algun Passatger cau malalt, luego las Guardas avisarán la Sanidat, ò al Capità de la Isla, y Lazareto, sens que per ningun pretexto puguan dexar de darne avis.

No podràn pendrer, ò rebre ningun present, sia ab diner, ò qualsevol altra cosa per petita que sia, dels Passatgers en quarantena, ò de qualsevols altres personas fent quarantena, ni de altres per cosa tocant à quarantena.

Deuràn las Guardas dels Passatgers observar rigurosament tot lo referit y qualsevols altres ordes de la Sanidat, ó Capità de la Isla y Lazareto, y en falta seràn trets de sos empleos y castigats conforme el cas.

Dels Capitans dels Bastiments.

LOS Capitans dels bastiments qui vindrán de paratges suspectas, aniràn en dretura à dar fondo en la Isla de la quarantena, y no podràn baix qualsevol pretexto aturarse, ò anar à altre part sens orde exprés de la Sanidat.

Luego de haver el bastiment d'at fondo anirá á fer la sua declaració al Capita de la Isla de la quarantena, qui si no troba en ella alguna cosa contra las ordes de Sanidat, li ordenará de anar á la Consigna, posant á la Llanxa una flamora vermella, á donar per extens son report, antes del qual los Capitans, y Equipatges no podrán parlar ab ninguna persona, y en cas de contravenció se exposarán á fer alguns dies mes de quarantena.

Los Capitans serán obligats á responder directament á lo que los será demanat baix jurament, y deurán donar una exacta relació de todas las parts hauont haurán estat durant el viatge, fins al arribo al Port de Mahó, seguint per orde de datta.

Deurán entregar el diari ó jornal de mar, y tots los papets concernents al carrech sempre que la Sanidat los demania, y no podrán fer la quarantena al Lazareto sens una expresa permició, la qual no se dará facilmente.

No podrán anar á la Consigna, ni á fer aygua sens la permició del Capita de la Isla, y deurán sempre aportar la Guarda dins la llanxa.

No podrán comunicar ab altres personas en quarantena vinguts sobre altres bastiments, ni podran darse uns als altre, ninguna cosa de menjar y beurer ni qualsevol altre cosa per qualsevol causa que sia, encare que fosien vinguts de un mateix paratge, y hagueffen entrat el mateix die.

Lo mateix farán observar á sos Equipatges, y en cas de contravenció serán castigats segons el cas, y consequencias que en podrian resultar.

No podrán los Capitans, y Equipatges en quarantena, desembarcar ninguna mercaderia, ni qualsevol altre cosa per petita que sia, encare que no susceptible sens permició de la sanidat, y contravenint serán castigats conforma semblant cas demane.

Los Capitans y Equipatges qui tindrán permició de poder anar sobre la Isla, luego que sentirán la campana del Lazareto, deurán retirarse á sus bordos.

No permetran que ninguna llanxa, ó bot se acostia á son bordo, sens permició de la sanidat, tant dins el Port, com fora; ni podrán enviar ningunas cartas, ni qualsevols altres cosas encare que venguian de part de hauont no es fa quarantena, sens que primer no tenguian la entrada.

Los Capitans en quarantena farán observar á sos Equipatges una exacta disciplina, y si algú de bordo comet alguna falta, no podrá ser maltractat de ninguna persona, si que deurá el Capita luego participar-lo á la sanidat, así de poder ordenar sobre del fet; y si el Capita de

la Iſta ordena als baſtiments en quarantena de fer guarda en las nits lo deuràn fer executar.

Si algú càu malalt durant la quarantena, de qualsevol malaltia que ſia, el Capita luego deurá avisar la ſanidat, ò el Capita de la Iſta, aſi que ſe puguian pendrer los medis mes propis per el resguard de la publica ſalut.

Los Capitans y Equipatges deurán obeír â qualsevols ordres los ſian dadas per la ſanidat, ò per el Capita de la Iſta y Lazareto, y regonexer tots los Officials, y guardas de ſanidat, ſegons ſos empleos demanen ſens que per ningun motiu, ni cauſe pugan maltractar, ni parlar mal â ningun de ells, menos impedirlos per la forſa, ò atemorizarlos ab amenafas, ò paraulas injurioſas, aſi que dexian de fer la ſua obligació.

Los Capitans y Equipatges qui contravindrán â eſtas obligaciones, no ſolament eſtaràn expoſats â fer mes quarantena de la ordinaria, ſi encare ſerán riguroſament caſtigats ſegons el cas demenerá.

Dels Eſcriváns dels Baſtiments.

LOS Eſcriváns dels baſtiments pendrán una nota exacta de conformidat ab el Capita de la Iſta, y Lazareto, de las mercaderias, y effectas que allí ſe deſembarcarán per expurgar, aſi que no pugua faltar res, als propietarios, y que no es meſclian ab las mercaderias de altres baſtiments, encare que foſen de un mateix mercant, y vingueſen de una mateixa part, y entrats el mateix die.

Dels Paſſatgers qui farán la quarantena en el Lazareto.

SI un Paſſatger vol fer la quarantena en el Lazareto, ſe li poſará una Guarda, ſi pero ſe troben dos fins à tres Paſſatgers de un mateix baſtiment que vulguian allí fer la quarantena; ſolament tindrán una Guarda, y â proporció.

Los Paſſatgers no podrán tenir en la Cambra que habitaràn ſinos las robas de ſon ús, y las pacotillas, ò mercaderias que podrán tenir, farán la quarantena dins las barreras.

Si un Paſſatger te ſa mullér ab ell, ſe li donerá una cambra aparte de aquells vinguts ſobre el mateix baſtiment, no obſtant podrán tots comunicar, y menjar junts.

Luego de ſer arribats los Paſſatgers en el Lazareto, ſe los donerá un perfum; un ſegon à mitat de la quarantena, y un tercer el die de la entrada.

Se

Se tindrà una casa, ò cambra destinada per esto, se tirarán las drogas del perfúm en el foch, y quant el fum serà espés, se farà entrar los Passatgers, essenthi ja totas las suas robas, y cosas susceptibles de son ús, las que estiràn penjadas; se tencará la porta, y després de finch, ò sis minuts se obrirá.

Los Passatgers de un bastiment, no podrán comunicar ab los de altres bastiments, ni podrán darse uns, als altres ningunas cosas encare que no susceptibles, ni menos podrán comunicar ab los Equipatges, ni altres Passatgers qui hauràn restat à fer la quarantena à bordo.

Si algun Passatger cau malalt y mor, los Passatgers vinguts sobre el mateix bastiment no podrán surtir de las suas cambres sens permició de la Sanidat.

La quarantena de tals Passatgers recomensará el die de la mort, segons la regla general.

Los Passatgers se retirarán à las suas casas mitge hora despues de post el sol, en ivern, y una hora en lo estiu, y el mati no podrán surtir de ellas que mitge hora despues de ser el sol fora.

Los Passatgers deurán exactament conformarse ab tot lo referit, y ab totas las ordes que los serán dadas per la sanidat, y ab lo que los será dit per el Capita de la Isla y Lazareto.

Dels Homens de treball per manetjar y tenir cuydado de las mercaderias.

LOS Homens per tenir cuydado y manetjar el contumás, no podrán comunicar ab ningunas personas de qualsevol bastiment sia, ò Passatgers, ni los podrán dar, ni rebre ninguna cosa per petita que sia, encareque no susceptible.

Deurán fer tot lo que será ordenat per el Capita del Lazareto, sens la menor contradicció, sia en desembalant totalment totas las mercaderias, sia en descusint las balas, ò sachs per los costats, ò caps, y tombarlas per diversas vegadas durant la quarantena, y generalment qualsevol orde los será donada la deurán obeír.

No podrán portar foch, ni fumar prop de las mercaderias en quarantena afi de evitar tot incendi.

No podrán estos homens treurer de la Isla de la quarantena, y Lazareto, ninguns effectes, ni mercaderies, per petita cantidad que sia, encareque no susceptible; Y si acas hagueffen amagat alguna cosa, ò mercaderia ab la esperansa de treurerla ab la demás mercaderia

el

el die de la entrada, seràn los tals homens castigats rigurosament axi com semblant cas demane.

Del Capellá.

EL Capellá dirà la Misa en la Capella del Lazareto tots los Diumenges y Festas, en Ivern à las nou horas, y à las vuyt en lo estiu.

Despues de la Misa, dirà las festas y dijunis de la semana, y farà als quarantenayres una petita explicació del Evangeli del die, ò de un punt de Moral.

Tots los qui estaràn en quarantena podràn hoír la Misa de los llochs que los seràn asegnalats a fi de no mesclarse uns ab los altres.

El Capellá serà obligat à tenir un registre, hauont escriurà los noms de los qui moriràn en las infermerias, los llochs de hauont son, y el die que han estat enterrats.

Serà obligat à confesar, y combregar los malalts de una certa distancia, y acompañerá los morts fins al lloch hauont deuen ser enterrats.

Tindrà notat en el Llibre de son Offici, lo Inventari de tots los Vasos Sagrats, y Ornaments de la Capella, los quals procurarà conservar ab tota la limpieza, y decencia necessaria.

Tots los anys à 20. de Janer, que es el dia de *Sant Sebastiá*, à cuyo Sant la Capella es dedicada, serà obligat à fer adornar lo Altar, y á dir la Misa.

De la Isla de la Quarantena, y Lazareto.

LA primera Isla à ma dreta en entrant al Port, es la Isla de la quarantena, distant de la boca del Port 904 Tuases, de la part del Nord 115, de la part del Sud 474, y de 232 Tuases de circumferencia.

Tots los bastiments qui han de fer quarantena anirán à fondear entre la Isla y la terra del Nord; los qui vindrán del Llevant, ó de Barbaría ab Patent neta estirán separats dels qui aportaren Patent tocada; y uns y altres separats dels que forte puguessen aportar Patent bruta, ó que sian molt sospitosos; com axi mateix seràn separats dels qui vindrán de part poch sospitosa.

Sobre esta Isla se ha fábricat un Lazareto, tirant de Mestral à Xalóc qui consistex en deu porxadas tancadas ab barreras, servint per lo expurgo de las mercadurias, y en tres Cases ab diferents apartaments per fer la quarantena los Passatgers.

Las

Las mercaderias serán tancadas dins las barreras, ab duas claus, una en poder del Propietari, ò de la persona que enviará per el cuydado y manetjament de ellas, y la altra en poder del Capitá del Lazareto.

El Manetjament de las mercaderias se fará en presència del Propietari de ellas, ò son comissionát, y del Capitá del Lazareto, fens que este, baix ningun pretexte puga dexar de vista la sua clau.

Al Ponent del Lazareto à distancia de 10 Tuasés está la Casa del Capitá de la Isla, y Lazareto, y de las Guardas, y baix de ella à la part del Sud, se encontra el embarcador de las mercaderias qui han acabat la quarantena, y desembarcador per las personas qui tenen permició de poder parlar ab los quarantenayres; à la part del Nord baix la mateixa Casa es el desembarcador per quant à los qui fan quarantena se los permet el saltar sobre la Isla; Y à la part del Llevant es el desembarcador de las mercaderias qui deuan fer quarantena.

Las Llanas, Llins, Cotons, Cañums, Telarias, y dames generos y mercaderias susceptibles qui vindrán de llochs sospitosos ab Patent neta serán luego desembarcadas, y posadas al Lazareto, per fer lo expurgo. Las Balas, ó Sacs serán oberts per los caps, ò costats, aflixant las cordas dels embalatges, de modo que se pugua fer en mitx de la bala, un buyt fondo de la llargaria del bras de un home afi de poder alzar las mercaderias y ferli millor pendrer lo ayre externo. Y à mitge quarantena, se girarán las balas, ó fachs, y se farà lo mateix del altre costat; ò de qualsevol altre modo mes rigurós que se judicará necessari per la deguda expurgació.

Las Llanas, Llins, Cotons, Cañums, Telarias, y demes robas susceptibles qui vindrán baix Patent tocada, será tot desembalat, y continuament girat, y manejat perque lo expurgo sia mes segur.

Los Cotons en floch podrán estar durant la quarantena al ayre, y aygua, y sols fens sentir ningun dany, y de este modo lo expurgo es mes segur.

Las Telarias de qualsevol especie sian serán desembaladas, y las pesas desfetas, y tornadas à plegar, y serán posadas unas, sobre las otras tingudas per los caps de las pesas en piramida, a fi de fer millor exposadas al vent.

Los Cuyros sechs serán desembalats, y posats à munts de 50 fins à 100, per expurgar. Los cuyros salats no demanan tantas precaucions com los sechs à causa de la sua seladura

Las

Las Balas ò Caxas de plomas, se desembararàn, y se treuràn rotas, y dels maños sen faràn montets petits en terra.

Las Seras y Seus seràn desembalats, y regoneguts seràn beñats de aygua del mar, y entregats vuyt dies despues del arribo.

Los Cavalls, Bous, Moltòns, Gallines, y qualsevols altres animals vius, no seràn entregats als propietaris fins vuyt dies despues del arribo, y antes los seràn llevats tots los fermals y cordas susceptibles, y seràn bañats ab aygua del mar.

Los sucras, encens, gomas, barrellas, caféns, y drogaría, metalls, grans, llagums, carn y peix salat, formatge, mantega, lleñams, erbas de tintura, y tot lo demés no subjecta à contumás, no podrá ser entregat als propietaris fins vuyt dies despues de son arribo, y haver regonegut si en ellas heyá res de susceptibles mesclats, y dexats al Lazareto los sachs, y sos embalatges per fer rigurós expurgo.

Los generos que no podràn treurer de las botas, barrils, gerras, caxas, y de parts semblants, com son los sucras, la carn y peix salat en botas, ò barrils &c. Se obriràn per los caps, y se introduirá la prova de ferro per veurer si heyà roba susceptible amagada, y las botas, caxas, barrils, &c. Se podràn entregar despues de haverlas mulladas en lo exterior de aygua del mar.

Los metalls, y lleñams igualmente seràn beñats de aygua del mar antes de ser entregats.

Lo entrego de las mercaderias, ò generos de que es fa menció en los finch antecedents paragrafos, particularment de los generos, y robas subjectas à contagi, no se podrá executar que no sia en el Lazareto, en presencia del Capita de la Isla, y en el desembarcador de la consignación en presencia del Diputat, así que tot sia fet ab la major exactitud.

Las mercaderias durant la quarantena seràn giradas, y manetjadas per diversas vegadas, y se tindrà el cuydado que estigan ben posadas per no gastarse durant lo expurgo.

Las serenas en las Patents tocadas seràn arregladas à tres, duas, y una, y seràn fetas sobre dels bastiments, ò sobre la Isla si altrement no es posible; las quals servexen per fer conixer si las mercaderias son infectadas per el continuo manetjament de ellas per los Equipatges.

Los Capitans, Equipatges, y Passetgers en quarantena no podràn desembarcar à terra, ni à part alguna, ningunas mercaderias, grans, ni altre cosa no susceptible sens la permició de la salut; Y los qui contravindràn, seràn castigats conforme semblant atreviment demane.

De las Quarantenas.

LAS quarantenas se farán segons queda dispóst per las ordes Reals; Y segons los avisos, circumstanciats del viatge, y Patents que aportaren los bastiments, se podrán pendrer las precaucions.

En esta suposició se distinguirán las Patents, en netas, en tocadas, y en brutas.

La Patent neta es aquella, qui es donada als Capitáns de bastiments, à una escala, ò paratge per el Consul de la nació resident alli, ò per algun Consul de altre nació en ausencia ò falta de aquell, hauont no heyá ninguna suspita de Peste, ò mal contagiós; y quant la salut dels Equipatges no ha sufert alguna alteració durant el viatge.

La Patent tocada, es aquella, en la qual el Consul qui la dona fa menció de haver tingut noticia, que en alguns Ports, Vilas, ò Territoris vesins de la sua residencia el mal contagiós es declarat, ò de haver arribát en algun Port de son departament algun bastiment vintgut de paratge infecta.

La Patent bruta en fi es aquella qui es donada als Capitáns qui pertexen de un paratge, ò escala, hauont la Peste, ò mal contagiós hey es actualment.

Los bastiments de Patent bruta no serán admesos en Menorca, per no trobarse lloch, ni Lazareto capás per la rigurosa quarantena, y expurgació de semblants bastiments, y carrechs, ans be se pendrán las precaucions las mes rigurósas, porque fian luego extrets de la Isla, y no pugan comunicar.

Las primeras Patents netas que se donerán à un Port, escala, ò paratge en que la Peste, ò contagi ha cessat, seran miradas com à brutas, si el bastiment que la aporta, no es partit trenta dies despues que se ha comensat à donar Patents netas.

Los Capitáns de Bastiments no podrán desferse de la Patent que haurán presa, ò que los ferà donada à la primera escala, ò paratge que serán anats, y deurán aportar à las espaldas, ò dorso de ella, una declaració de totas las parts hauont serán estats durant el viatge, asi que al arribo, al Port de Mahó se puguian pendrer las providencias necessàrias per el resguard de la publica salut.

Los bastiments qui vindrán de llochs, ò paratges sens suspita, y aportarán affectas, ò mercadurias conagudas ser de producció, ò fabrica de llevant, ò Barberia, ò de qualsevol altre part suspitosa, deurán presentar el certificat com tals mercadurias son embarcadas en el

lloch

lloch de hauont venen, y han fet son degüt expurgo, altrament los tals bastiments, y mercadurias serán subjectas à la mateixa quarantena, y expurgo que se faria de alli hauont son las mercadurias.

Los bastiments qui vindrán de llevant, ò Barbaria, ò de altre paratge sospitós, carregats de grans, ò altres cosas no susceptibles, qui hauràn fet la quarantena à altre part, aportarán un certificat, en forma, el qual presentarán ab la Patent, y en defecte seràn tals bastiments subjectas à la quarantena que ordenarà la junta de sanidat; Y si segons el report del Capita, ò segons las datas de la Patent, y Certificat consta que el tal bastiment no ha fet una suficient, y basant quarantena, conforme las reglas en observancia, el tal bastiment serà retingüt en quarantena fins que hagia cumplert el nombre de dies.

Los bastiments qui aportarán robas de contumás, ò susceptibles, no comensarán la quarantena fins el die que hauràn enterament desembarcat las robas; pero los qui no aportarán res de susceptible, comensarán la quarantena el die que hauràn donat son report.

Ningun bastiment serà admés á libera practica que primer no hagia donat el manifest de las mercadurias que aporta, y tots los demás papers consernents à la salut.

Los bastiments qui vindrán de Llevant, ò Barbaria, ò de qualsevol altre lloch sospitós sens Patent, seràn mirats, y tractats com si aportasen Patent bruta; Y los qui vindrán de la mateixa manera de llochs no sospitosos faràn vuyt dies de quarantena.

Si algú cau malalt en quarantena, luego serà el malalt aportat al Lazareto, y un marinér del mateix bordo serà posát per tenir cuydado de ell; El Metge, y Cirurgia de la salut seràn luego ordenats de anar à veurer el malalt, ò à lo menos un de los dós, segons la malaltia si ja en alguna manera es conaguda.

Veuran el malalt de una certa distancia y despues de haver examinat, y judicat la naturaleza del mal, seràn una declaració de lo que judican, y sobre ella la junta determinarà las precaucions que se han de pendrer, Si el Metge, ò Cirurgia ordenan alguns remeys, luego seràn aportats de Mahó.

Si la malaltia es conaguda ser sens sospita de contagi, solament se observaràn las precaucions ordinarias, tant sobre el malalt, com sobre las personas qui hauràn tingut cuydado de ell.

Si el malalt mor, será obert el cadaver en presencia del Metge, y Cirurgia de la salut, qui donarán igualmente un certificat del estat del cadaver; Y si declaraven haver vist alguns señals de Pesta, ò contagi,

tagi, serà el cadaver enterrat dins càls viva; totas las suas robas, y de aquells qui lo hauràn tocat seràn cremadas, y serà per diferents vegadas la casa, ò cambra hauont haurà mort, perfumada, y el bastiment que haurà aportat tal home serà luego extret de la Isla.

A los bastiments, mercadurias, y Passatgers que se trobarán en quarantena en este temps, no se los donarà entrada el die ordinari, si que la junta en este cas, ordenarà lo que sia necesari per el resguard de la salut publica.

No seràn necessarias totas estas precaucions, si el malalt mor de una enfermedat ordinaria, y sens suspita, pero sempre serà regla inviolable, de fer recomenar la quarantena, al bastiment, qui lo hauria aportat, á sos Passatgers y carrech.

Dia 14. Maig 1785.

Mag^{hs.} y Sabis S^{rs.}

LA Causa per la qual havém manat convocar à V. ms. es per manifestarlos: Que despues de haver vist, y examinat totas las Ordes, y Reglas de la Sanidat, havém atrobàt seria convenient formár algunas Instruccions, per las quals cade un dels empleats en la Sanidat, pogués instruirse de la obligació de son Offici, per el bon govern, y direcció, de una materia tant important, com es la publica salut, lo que havém practicàt, y las presentàm à V. ms. á fi que se fervesquian pendrerlas en consideraciò, y aprobarlas en el cas sian conforme el fi que se proposa, ò be resoldrán lo que serà mes convenient &c. &c.

Y fonch resolt: Que essent estas Instruccions molt conforme el cas que sian presentadas á Su Excelencia per la sua Aprobació. = *Narcis Panedas.* = *Lorens Gomila.* = *March Pons.* = Jurats de Mahò.

HAviendo visto y reconocido, con el mas prolijo examen, las Instrucciones formadas por los Magnificos Jurados de la Univer-

sidad

alidad de MAHON à fin de establecér todos los medios utiles y precisos para el Resguardo de la Salud Publica así por los empleados que deben ocuparse en la Sanidad, como demás puntos concernientes à ella , encuentro se hallan unidas todas las partes necesarias para este importante objeto ; por lo que Apruebo estas Instrucciones en todas sus partes para que tengan uso se Guarden y Cumplan segun ellas son. Mahón 15. de Mayo de 1785. = El Conde de Cifuentes.

... el 13 de Mayo de 1753 ...

Donativo de S. Profeta Cabiro Sintes

1º-VII-1960

17
Instrucciones formadas
por los mag. cat. or. mag. & otras personas
para instruccion de los Empleados
en la Sanidad.

Tom. 1.
R. R. p. Sanidad